

GEBREKKIGE VERGUNNINGVERLENING EN HANDHAVING VAAK OORZAAK VAN CONFLICTEN

Commissie trekt slepende zaken riooloverstorten vlot

De Commissie Diergezondheid en Riooloverstorten heeft de afgelopen 15 maanden actief geprobeerd in een aantal slepende conflicten tussen veehouders, gemeenten en waterschappen over riooloverstorten te bemiddelen. De veehouders stelden daarbij dat de gezondheid van hun vee was aangetast door de slechte waterkwaliteit vanwege riooloverstorten. Op basis van 21 behandelde zaken heeft de commissie een rapport met aanbevelingen uitgebracht. Omdat elke zaak volgens de commissie uniek is durft zij geen harde, algemene conclusies te trekken. Maar de commissie stelt wel dat in de meeste gevallen geen causaal verband is aan te tonen tussen de ziekte van de dieren en de slechte waterkwaliteit door riooloverstorten. Een groot gedeelte van de conflicten blijkt overigens te ontstaan doordat de vergunningverlening en handhaving ervan door de waterschappen niet goed verliep.

In eerste instantie zou de onafhankelijke commissie 28 zaken behandelen. Uiteindelijk werden dit 21 gevallen, geheel op vrijwillige basis door de belanghebbenden. Uiteindelijk zijn 18 zaken opgelost, één zaak gedeeltelijk, één zaak is nog in behandeling en één zaak is niet opgelost.

De commissie heeft eerst alle conflicten geïnventariseerd. Daarna is elk conflict op basis van een schriftelijke en een mondelinge informatieronde in kaart gebracht. Daarna heeft de commissie de partijen uitgenodigd rond de tafel te gaan zitten, gepoogd het wederzijds begrip te bevorderen en met oplossingen te komen. Bij conflicten waarbij de rechter al was ingeschakeld of waarbij geen sprake was van ziekte bij vee, maar dat vee wel risico liep ziek te worden, deed de commissie ook een poging tot bemiddeling.

Ook als de betrokken lokale overheden zich erg formeel opstelden, probeerde de commissie te onderhandelen.

Geen algemene conclusies

Aan de hand van de 21 behandelde zaken doet de commissie een aantal aanbevelingen, waarbij ze het voorbehoud maakt dat dit geen algemene conclusies zijn over de riootechnische- en vergunningssituatie in Nederland. De commissie stelt dat in de meeste gevallen geen direct causaal verband is te leggen tussen diergezondheid en een slechte waterkwaliteit door riooloverstorten. Indirect is dit verband wel te leggen tijdens een gerechtelijke procedure. Tijdens zo'n procedure ligt de bewijslast bij de veehouder. Alleen in uitzonderingsgevallen kan de bewijslast worden omgedraaid. De commissie adviseert om de omkering van de bewijs-

last makkelijker te maken, zodat de gemeente verplicht is om aan te tonen dat geen verband bestaat tussen diergezondheid en riooloverstort.

Ook stelt de commissie dat veel conflicten ontstaan, omdat vergunningverlening en handhaving onvoldoende aandacht kregen. Ze vindt dan ook dat waterschappen hieraan meer aandacht moeten gaan besteden. Illegale riooloverstorten moeten opgespoord worden en gesaneerd, vergunningen moeten worden gecontroleerd en als de omstandigheden dit vereisen, geactualiseerd. Zowel de VROM-inspectie als de Inspectie van Verkeer en Waterstaat zou hierop met onaangekondigde, gerichte acties moeten controleren. Eventueel moeten waterschappen jaarrapportages over de handhaving opstellen en deze beschikbaar stellen voor inspecties, aldus de commissie in haar eindrapportage.

Verder constateert de commissie dat situaties voorkomen waarin de vergunningverlening en de handhaving door dezelfde persoon worden uitgevoerd. Dit vindt ze niet wenselijk. Ook stelt de commissie dat de communicatie rond risicovolle overstorten minimaal is. Het overleg met de direct betrokkenen moet verbeteren tijdens de vergunningverlening, maar ook als daadwerkelijk een overstort plaatsvindt. Tijdens de vergunningverlening wordt bovendien niet genoeg aandacht besteed aan microbiologische verontreinigingen. De commissie stelt voor hierbij het voorzorgsprincipe te hanteren: overstorten afsluiten en zorgen voor goed drinkwater. Ook vervuilde bagger in de nabijheid van de overstort moet verwijderd worden. De kosten hiervan komen voor rekening van de veroorzaker van de overstort, vaak het waterschap of de gemeente. De kosten voor de aanleg van een waterleiding voor drinkwater voor het vee moeten gedeeld worden door het waterschap, de gemeente en de veehouder.

De commissie vreest dat de termijn voor het saneren en de vergunningverlening van risicovolle overstorten (1 januari 2005) niet gehaald zal worden. Daarom moet voortvarend gewerkt worden aan de sanering in een poging deze termijn alsnog te halen. Tenslotte blijkt dat de afhandeling van klachten door de waterschappen niet adequaat gebeurt. De commissie stelt dat waterschappen een klachtenprotocol moeten opstellen als onderdeel van de vergunning. Iedere klacht moet volgens de voorgeschreven procedure door de vergunninghouder (vaak de gemeente) worden afgehandeld. ◀

